

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen
Jord & Affald
mst@mst.dk

10. juli 2012

Høring af udkast til ændring af miljøbeskyttelsesloven.

GenvindingsIndustrien (GI) har modtaget ovennævnte udkast i høring. Udkastet giver anledning til følgende bemærkninger.

Almindelige bemærkninger:

Overordnet set stiller GI spørgsmål ved om der overhovedet er brug for en indsamleruddannelse, herunder set i lyset af at vi pt. skriver 2012 og der fortsat er lange udsigter til at en såkaldt uddannelse vil være etableret. Samtidig er GI utilfreds med, at Miljøstyrelsen vælger at sende udkast til en lovændring i høring i sommerferien – fra den 2. til 28. juli 2012. Det er forståeligt nok, at der kan være deadlines i forhold til Folketingets kalender osv., men det er stadig ikke acceptabelt at sende en lovændring i høring kun i juli måned.

GI stiller sig også meget undrende til den konkurrenceforvridning af affaldsmarkedet der åbnes op for ved at give virksomheder adgang til genbrugspladser på tværs af kommune grænser.

Specielle bemærkninger

Gebyrdækning til indsamleruddannelsen

Det fremgår af lovforslaget, at bestemmelsen om indsamleruddannelsen er udarbejdet for at tilvejebringe hjemmel for ministeren til, at fastsætte regler om opkrævning af gebyr til dækning af omkostningerne til den løbende opdatering af uddannelsessystemets faglige indhold, som følge af regelændringer, omkostninger til drift af betalingsløsning, omkostninger til uddannelses- og prøvesystemets serverdrift samt øvrige omkostninger knyttet til videreudvikling af uddannelsessystemet.

Ligeledes skal virksomhederne også betale et gebyr pr. prøve for medarbejderen. Gebyret skal betales uanset om prøven består eller ej og gebyret skal være det samme, uanset om der ved prøven forudgående har været gennemført et uddannelsesforløb eller ej, idet gebyret dækker omkostninger til det digitale uddannelsessystem, som også indbefatter prøven.

Det fremgår også, at gebyret fastsættes således, at der opnås balance mellem indtægter og omkostninger over en 4-årig periode i overensstemmelse med Budgetvejledningens afsnit 2.3.1.2. Da der ikke er nævnt andet antages det, at den omtalte budgetvejledning er budgetvejledning 2010. I ovennævnte vejledning henvises der til vejledning om prisfastsættelse i ØAV.

Det antages at være ” Vejledning om prisfastsættelse, Økonomistyrelsen, maj 2006.

Af denne vejlednings afsnit 2.1.2 Andre afgifter og gebyrer, fremgår det: ”Som udgangspunkt imødekommes det 4-årige balancekrav gennem en prisfastsættelse, der fremkommer på baggrund af institutionens omkostningsbaserede regnskab samt eventuelle omkostninger, der afholdes af andre end institutionen selv. Bestemmelsen indebærer, at man løbende overvåger forholdet mellem

indtægter og omkostninger og med udgangspunkt i den seneste resultatopgørelse og det forventede aktivitets- og omkostningsniveau årligt overvejer at regulere de fastsatte satser. Bestemmelsen indebærer således ikke, at satserne kun skal reguleres hvert fjerde år”.

Den fremsendte høring indeholder ikke nogen form for beregning eller vurdering af størrelsen på de omkostninger, der er knyttet til administrationen af indsamleruddannelsen og der er tilsyneladende, med udgangspunkt i ovenstående tekst fra Vejledning om prisfastsættelse, heller ikke nogen grænse for hvor stort beløbet kan blive.

Fordi omkostningernes størrelse er ukendt og det fremgår, at uddannelsen i AMU-regi måtte opgives i sommeren 2010, fordi denne løsning viste sig at være mere omkostningskrævende end forudsat, er GI meget skeptisk til den skitserede løsning.

For det første fordi udarbejdelse af uddannelser ikke ligger indenfor Miljøstyrelsens ressortområde og det ses af indeværende høring, at indsamleruddannelsen først skal etableres. Det kan derfor forventes at blive meget omkostningsfyldt og for det andet fordi det er helt urimeligt, at belaste indsamlingsvirksomhederne med yderligere gebyrer og dermed yderligere svække deres konkurrenceevne, i en tid hvor Danmarks konkurrence evne i forvejen er svækket og arbejdspladserne forsvinder ud af landet.

GI vil samtidig gerne stille spørgsmålstejn ved det reelle behov for indsamleruddannelsen. Uddannelsen har været undervejs siden år 2009 og er aldrig blevet etableret og fristen for indsamleres pligt til at være i besiddelse af et indsamlerbevis er med endnu en ændring af affaldsbekendtgørelsen (Nr. 703 af 27.06.11) udskudt fra den 01.07.12 til den 01.01.14.

Der vil altså gå 1 – 2 år før indsamleruddannelsen reelt er tilgængelig. Samtidig er indsamlingsvirksomhedernes kendskab til indberetning af data til affaldsdatasystemet og kendskab til en miljømæssig forsvarlig håndtering af affald håndteret på en anden måde.

De virksomheder, der skulle indberette til affaldsdatasystemet på nuværende tidspunkt har allerede indberettet for år 2010, år 2011 og vil forventeligt nå at indberette for år 2012, og måske 2013 inden den nye indsamleruddannelse bliver etableret.

Der kan derfor stilles spørgsmålstejn ved den faktiske værdi af indsamleruddannelsen i forhold til kendskab til indberetninger til affaldsdatasystemet, da dette allerede er blevet håndteret.

Ønsker en virksomhed optagelse i affaldsregisteret, som indsamlingsvirksomhed, har den siden år 2010 skulle fremsende sin miljøgodkendelse. Når en virksomheds aktiviteter allerede er miljøgodkendt, må det alt andet lige betyde, at virksomheden håndterer det genanvendelige erhvervsaffald i overensstemmelse med miljøgodkendelsen og derfor også miljømæssigt forsvarligt. Der kan derfor også stilles spørgsmålstejn ved den faktiske værdi af indsamleruddannelsen i forhold til miljømæssig forsvarlig håndtering af genanvendeligt erhvervsaffald.

I høringsmaterialet nævnes det samtidigt, at der kun er tale om krav om indsamlingsbevis på CVR-nummerniveau, og for de til CVR-nummeret knyttede p-numre, med mere end 10 ansatte i årsgennemsnit. Det vil sige at der vil være mindre end 558 personer, som skal have et bevis for indsamleruddannelsen for nærværende.

GI vil derfor opfordre Miljøstyrelsen til at genoverveje, om der set i forhold til de ovennævnte forhold og antallet af berørte personer/virksomheder reelt er et behov for en indsamleruddannelse, især når en sådan først forventes klar i år 2013/2014.

Samtidig vil GI endnu engang bemærke, at der her er tale om en professionel branche, der har årelang erfaring og nu skal de lige pludselig til at have en uddannelse for at lave det, de altid har gjort.

Virksomheders adgang til genbrugspladser på tværs af kommunegrænser

Indledningsvis vil GI gerne minde om baggrunden for den nye organisering af affalds-sektoren. I år 2002 blev der sat fokus på, hvorvidt den eksisterende organisering af affalds-sektoren var den mest hensigtsmæssige. Det blev kritiseret, at der bl.a. var manglende konkurrence indenfor området, at der var en uheldig sammenblanding af myndigheds- og driftsopgaver og problemer i forhold til affaldsproducenternes benyttelsespligt, dataindberetningskrav og manglende gennemsigtighed og markante forskelle i behandlingsgebyrer. Der blev derfor dannet en arbejdsgruppe om organisering af affalds-sektoren. I 2004 blev rapporten "En effektiv affalds sektor udgivet". I 2007 blev der indgået en politisk aftale og den blev efterfølgende udmøntet i de nye affaldsregler.

Til trods for den politiske aftale om etablering af en tilmeldeordning for virksomheders adgang til genbrugspladser af 1. juli 2011, er GI af den opfattelse, at det fremsendte høringsforslag direkte modarbejder intentionerne bag den nye organisering af affalds-sektoren og er et tilbageskridt i forhold til den liberalisering, den styrkede konkurrence og den øgede gennemsigtighed, som den nye organisering af affalds-sektoren netop skulle medføre.

Af miljøstyrelsens eget notat til alle kommuner fra 2006, om ophør af kommunale ordninger for kildesorteret, genanvendeligt erhvervsaffald fremgår det bl.a., at det følger af de almindelige kommunalretlige regler, at kommuner (og derfor også kommunale fællesskaber, i det omfang, de relevante opgaver er overdraget til fællesskabet) som udgangspunkt ikke kan drive virksomhed, medmindre der er *udtrykkelig lovhjemmel* hertil. Dette beror på principielle overvejelser om, hvilke opgaver der hører under henholdsvis den offentlige og den private sektor.

De kommunale ordninger for kildesorteret, genanvendeligt erhvervsaffald er, på papiret, ophørt men med det fremsendte forslag ændres dette igen. Det fremgår, at forslaget kan have økonomiske konsekvenser for private indsamlingsvirksomheder og private genanvendelses anlæg, i form af mistede andele af affaldet. Så man er klar over, at lovforslaget kan medføre økonomiske konsekvenser for private indsamlingsvirksomheder og private genanvendelses anlæg, men er tilsyneladende ikke klar over, hvor store de økonomiske konsekvenser kan blive. Det vurderes, at der vil blive tale om minimale mængder, da mængden af affald, som må bringes til genbrugspladsen er begrænset af reglerne om køretøjer, mv.

Den politiske aftale om ny organisering af affalds-sektoren fra 2007 indeholdte en mængdebegrænsning på det affald virksomhederne måtte aflevere på en genbrugsplads "svarende i art og mængde til husholdningsaffald". Men i forbindelse med ændringen af affaldsbekendtgørelsen i 2011, blev dette ændret til 'Virksomhederne må aflevere affald på genbrugspladserne, der i karakter svarer til husholdningsaffald.' Antallet af gange som en virksomhed dagligt må bringe affald til en genbrugsplads er ubegrænset. Der er således ikke opstillet en reel begrænsning for erhvervets brug af genbrugspladserne, hvilket ellers var både arbejdsgruppen om organisering af affalds-sektoren samt politikernes intention.

Den nye organisering af affalds-sektoren skulle netop medføre øget gennemsigtighed i de kommunale gebyrer og forebygge krydssubsidiering. Men dette ses bestemt ikke at være tilfældet, da ovennævnte netop er et klart eksempel på sammenblanding af kommunale gebyrer og krydssubsidiering.

Samtidig medfører den ønskede åbning af genbrugspladserne for erhvervsaffald, at der vil forekomme en betragtelig mængde affald, som ikke længere vil blive indberettet til affaldsdata-systemet. De kommunale genbrugspladser registrerer ikke mængden og affaldsproducenten ved

modtagelse af genanvendeligt erhvervsaffald og foretager derfor ikke den efterfølgende indberetning til affaldsdatasystemet, på lige fod med branchens øvrige aktører.

Argumentet for at oprette affaldsregisteret var netop, jf. Den nye affaldssektor fra 2007; ” at et solidt datagrundlag er vigtigt for at kunne følge udviklingen i miljøbelastningen fra affald, og for at den enkelte virksomhed kan dokumentere sin egen miljøbelastning f.eks. i forbindelse med de grønne regnskaber. Målet er, at datamaterialet har en kvalitet, så det kan anvendes til tilsyn, affaldsplanlægning og andre myndighedsopgaver, og dermed behøver kommunerne ikke selv at indsamle data”.

Med den foreslåede lovændring accepteres det, at de manglende indberetninger vil medføre en udhuling af datagrundlaget, og der kan derfor stilles spørgsmål ved den reelle værdi af de data der genereres i affaldsdatasystemet, da disse er mangelfulde. Samtidig forekommer det urimeligt, at nogle aktører ikke har indberetningspligt, mens der stilles krav om detaljerede indberetninger for det genanvendelige erhvervsaffald, som håndteres af branchens øvrige aktører. Forskellen på indberetningspligten er igen et eksempel på den konkurrenceforvriddning som den nye organisering af affaldssektoren netop skulle hindre.

Samtidig forekommer det paradoksalt, at mange erhvervsvirksomheder i deres miljøgodkendelse har vilkår til at kunne dokumentere miljømæssig korrekt bortskaffelse af deres affald overfor tilsynsmyndigheden/kommunen. Og at tilsynsmyndigheden/kommunen, der har tilsynspligten, herefter ikke forlanger dokumentation for de mængder virksomheden hævder at have afleveret på den kommunale genbrugsstation. Dette er et eksempel på, at der stadig er en uheldig sammenblanding af driftsherre og myndighedsrolle.

Afslutningsvis vil GI gerne påpege, at Miljøstyrelsen har udarbejdet et notat. ”Definition af affaldsproducent – vurderet i forhold til affald frembragt ved håndværkeres og anlægsgartneres aktiviteter hos private. J. nr. MST-7779-00105, af 12. april 2011”. Heraf fremgår følgende: ”hvis den private afleverer affaldet (sit eget køkken fra en privat husholdning) på genbrugspladsen, så er det husholdningsaffald. Men hvis håndværkeren afleverer affaldet (køkkenet nævnt ovenfor) på genbrugspladsen, da er det håndværkeren, som er indehaver og affaldsproducent og affaldet er så erhvervsaffald”. ”Miljøstyrelsens seneste udtalelse tager udgangspunkt heri, idet der lægges op til at den private og håndværkeren/anlægsgartneren aftaler, at enten den private eller håndværkeren/anlægsgartneren bærer håndterings- og betalingsansvaret”.

Hermed anerkendes, at håndværkeren/anlægsgartneren bærer håndterings- og betalingsansvaret”. Men det fremgår ikke af notatet, at ovennævnte håndværker, der nu er indehaver og affaldsproducent af noget genanvendeligt erhvervsaffald, for at kunne overtage ansvaret for affaldet har pligt til, på lige fod med branchens øvrige aktører, at lade sig registrere som indsamler i affaldsregisteret og indberette til affaldsdatasystemet.

Jævnfør affaldsbekendtgørelsen § 3 defineres en indsamlingsvirksomhed som: ”En virksomhed, som er godkendt til at indsamle kildesorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse. En indsamlingsvirksomhed, som indsamler kildesorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse, overtager ansvaret for affaldets forberedelse til genbrug, genanvendelse eller for anden endelig materialenyttiggørelse af affaldet og skal indberette oplysninger om affaldet til Affaldsdatasystemet”.

Accept af den manglende registrering som endnu et eksempel på den konkurrenceforvriddning som den nye organisering af affaldssektoren netop skulle hindre.

Som det fremgår af ovenstående mener GI, at lovforslaget på alle måder modarbejder den oprindelige intention med den nye organisering af affaldssektoren og derfor bør nedenstående punkter genovervejes, da alle vil blive påvirket hvis, den foreslåede høring gennemføres.

- Hvilke opgaver, relateret til håndteringen af genanvendeligt erhvervsaffald, der skal varetages af henholdsvis den offentlige og den private sektor.
- Den faktiske konsekvens af den manglende reelle begrænsning for erhvervets brug af genbrugspladserne.
- Hvordan det kan sikres at der ikke opstår krydssubsidiering.
Hvordan en øget gennemsigtighed i de kommunale gebyrer fremmes.
- Den reelle værdi af data i affaldsdatasystemet, hvis datagrundlaget udhules yderligere.
- Konsekvensen af uens vilkår til aktørernes manglende registrering i affaldsregisteret og uens vilkår til indberetning til affaldsdatasystemet.

Afslutningsvis vil vi endnu engang udtrykke vores forundring over, at man vælger at sende en lovændring i høring i sommerferien. Det er medvirkende til at give en lukket høringsproces, som kan betyde at væsentlige parter ikke bliver hørt.

I er velkomne til at tage kontakt, hvis I ønsker en uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen
GenvindingsIndustrien

Josefine Thrane Sletten